

Olot 5 de Febrer de 1908

Núm. 2.

EL FLUVIA

SURTIRÁ CADA DIMECRES

PREUS

Un número . . . . . 5 céntims
 Un any de subscripció. . . . . 2'50 Ptes.

PERA SUSCRIPCIONS Y DEMÉS

CARRER DE SANT ESTEVE, 29.

Nº=1094.

DESCONFIANSES PERILLOSES

Els qui venim á la lluyta política, despresos y lluny de tota classe de prejudicis y compromisos de partits, l'ánima ens cau als peus, y ens produeix viva llástima observar les envejes que hi ha fins en aquells mateixos que tenen per ensenya l'altíssim lema de *cultura y tolerancia*.

Deixant á part la trista historia dels tals, plena de pàgines que 's contradeixen les unes ab les altres y moltes de contradictories ab el mateix programa que professen y sobre tot plena d'odis contra persones que avuy honren les files del grandiós moviment catalá, no obehint aquets odis á altre causa, que la que dits personatges no arrivaren al camp nacionalista tan aviat com ells; també 'ns ha entristit sobre-manera, veure en la *Revista Olotina* del 30 últim, un article en que s'hi descobreix una gran pobresa d'esperit que facilmente podria interpretar-se per odi ó per enveja.

En efecte, en dit article, en que s'hi manifesta l'*innegable crisis dels grans agrupaments polítics* (millor diria; dels partits polítics,) després de manifestar l'articulista, que avuy ja no 's combat el catalanisme per sos principis, deixa anar de sa ploma expressions de excessiva

desconfiansa y sobre tot extemporanees, já que per rahó de son lema hauria dita revista de procurar amanyagar á tots els *desenganyats de la política de partit*. Diuen aixís les expressions á que fem referencia: „Are 'ls provinents dels *antichs y desprestigiats partits polítics*, la major part convensuts, *més alguns entre ells, ben á pesar seu, se veuen precisats á dirse catalanistes per esser ohits*, donchs saben positivament que arborant qualsevolga altre senyera sa veu no trovaria ressó.„ Prescindint de que aixó de ficarse en el terreno de les intencions está en contradicció ab alló de *cultura y tolerancia*, el nostre humil modo de pensar es, que resulta molt impolítich en épocas que'l colega creu de dissolució de partits, per contes de unirlos y estrényerlos á fi d'evitar que s'acavin de disoldre, atiarlos y encoratjarlos l'un contra l'altre comensant á inspirar recels y desconfiances, de si es ó no es verdadera la conversió dels pochos ó molts que venen á aixoplugarse sota la gloriosa y floreixent ensenya de Catalunya.

JOAQUIM VAYREDA Y AULET.

Horacio Cortés y Puigdevall

PER LA PAU D' OLOT

Fa aprop de tres anys que regnava una pau octaviana en la llavors vila de Olot, quant aparagué en ella la *Revista Olotina*. Ningú del camp catòlich molestá al confrare, que en us d' un dret indiscutible surtía á defensar segons semblava, els ideals del catalanisme; y no sols no trová dita revista en el pacífich y soferit camp catòlich cap oposició, sinó que alguns dels nostres y fins un frare bonatxó hi escrigué més d' un article, convensuts sens dupte de la altesa de mires que informarian á la mateixa. A alguns més nets de clatell ja 'ls va fer temer quelcóm desagradable uns quants articles que ab el titol *per la pau d' Olot*, foren publicats en una hora y moments en que aqueixa *pau* era complerta entre els olotins. El qui tingui coneixement de l' historia del últim sigle sab que en el llenguatge revolucionari, la paraula *pau* vol dir guerra, la paraula *llibertat*, esclavitut y tiranía, la paraula *cultura*, degradació y decadència, y aixís de moltes altres que saboregen els mal avinguts ab l' ordre, la llibertat y progrés verader.

Les sortides de tó en que prompte incorregué la nomenada revista, obligarén al pobre frare que hi escrivía, á retirar-se deixant incomplert un trevall que havia comensat.

No 's tardá gayre temps en venir les eleccions provincials y com que tots els bons olotins tenian ganes de pau y de concordia y per altra part son bons catalans y catalanistes, fou facil entrar ab un arrèglo formant una candidatura solidaria y anticaciquista que triomfá en tota la línia.

Vingueren les eleccions de Diputats á Corts, y encara tothom recorda ab pena y desengany, com els que 's deyen solidaris á tota hora, aquells que duptaven del catalanisme dels qui no estaven en lo seu camp, s' empassaren ab el candidat antissolidari fent una guerra sens treva al acceptat per la Junta de la Solidaritat de Barcelona.

Després de tot lo dit no es estrany que alguns apocats desitgin la desaparició de la anomenada revista; més nosaltres que tenim alguns coneixements d' historia y sabém, que totes les causes personals y faltades de base, tart ó aviat s' enfonzen, y que les causes nobles necessitan del senejament que ve no poques vegades per l' agitació, la divisió y la tempesta, de cap manera desitjém tal desaparició.

Y molt menys temem el momentani temps de contradicció y guerra contra nostra revista, quant sabém que en contra nostre hi están els que donen vida y prosperitat á tot lo més flach y debil quan ells ho intenten matar.

T.

L' ESPERIT D' ASSOCIACIÓ

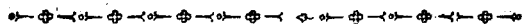
Tothom está conforme en que el grau d' avenç en que 's trova Catalunya sobre les altres nacionalitats espanyoles, ho deu á que en nostra terra está més desenvolupada la vida corporativa. Però si exteném la mirada per les nacions que ocupen els primers llocs en la escala del progrés, veurém que 'ns falta molt camí pera recórrer avans no arribarém á la seva altura, ja que en totes elles hi está més viu qu' entre nosaltres l' esperit d' Associació, de manera que no queda poble rural sense la seva Caixa sistema Raiffeisen ó el seu corresponent Sindicat. Aquelles no son altre cosa que cooperatives de consúm y de producció, caixes d' estalvi y de préstam tot plegat, siguent totes elles federades formant la Federació Nacional de Caixes Raiffeisen. Els artesans sobre tot d' Alemanya están tots élls associats tinguent en totes les associacions la seva borsa del trevall, caixa d' estalvis y socors mútuus y están totes elles íntimament relacionades per medi de la Federació. Lo que passa entre 'ls pagesos y artesans ho podém repetir dels treballadors de les fábriques, sinó que aquests arriben més enllá, formant els que disposen de

crédit personal ó un capitalet, verdaderes companyies, establint fàbriques ahont hi ha á la vegada patrons y obrers. Y no para á n' aquí l' esperit d' Associació sinó qu' aquestes *Trades Unions*, com les anomenen els anglesos, se federen constituhint entre elles, cooperatives pera adquirir primeres materies y per la venta dels productes manufactorats.

Si els obrers s' associen no menys ho fan els capitalistes, constituhint per cada nova industria que tracten d' explotar potentes companyies que invadeixen els nostres mercats ab els seus productes, obtinguts á un preu que á nosaltres ens sembla impossible, perquè no estém acostumats á veure cosa semblant en nostre patria.

El dia qu' en nostre estimada Catalunya veyém desenrotllada en tant alt grau la vida corporativa, podrém dir ab orgull: entre les nacionalitats ibèriques, n' hi ha una que no té rés qu' envejar als pobles més progressius de la terra.

RAMÓN PUJOLAR.

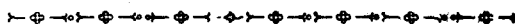
UN DIRECTOR D' ORQUESTA

Un director d' orquesta, contractat pera donar funcions setmanals, triava músichs dolents. El públich encara que en general no tinga educació per la música, aixís que comensava la funció, s'havia de tapar les orelles, porque 'l desguittarrament era horrorós.

El poble n' estava cansat d' aixó, els músichs antichs de la orquesta també, puig n' hi havia alguns de bons, qu' en savian y passavan per mestres pero 's veyen confosos y avergonyits ab els músichs nous que verdaderament semblaven la cobla de La Cot. Entre 'ls músichs dolents, s' en llogá un de qui sab ahont, un home extrany, cap baix, compungit com un pregadéu de rostolls. Aquest feya estragos, sonava 'l sach de gemechs y com no savia de solfa ni tenia ohido, devegades al mitj del concert se li arrebetava la cornamusa y

tot el públich se posava á riure. Els aficionats á la música varen queixarse y ab rahó, llavors el director cridá al músich extrany y li digué: mira, no aném pas bons; á n' á tu, jo 't necessito, porque encara que ets el més burro de tots, me fas falta per arreglar el tablado, pero 'ns hem d' entendre, has d' ensajar en sentit nacionalista, els gemechs del teu sach han de ser nacionalistes del nostre nacionalisme, que vol dir nacionalisme de la nació, ó nacional, una especie de progressista ranci. El nostre nacionalisme es nacionalisme de moda, circunstancial, una especie de filosofia de festa major, una mena de grana de garrofes, puig els garrofers també son nacionalistes. Tu continuarás destarotant tan com pugues, pero fesho sempre nacionalisticament, en el tó més nacional que hagin sentit les nacionalitats de les nacions més nacionalistes del mon, nacionalíssim: no hi fa res que ningú 'ns entengui, ¡si nosaltres no 'ns enteném com nos han d' entendre 'ls altres! pero sobre tot una cosa 't recomano, y es que durant les hores del concert, porque no 't coneguim, porque 's creguin que t' he despatxat, posat una careta y semblarás un altre.

PERE CABIACH.

SETMANA POLÍTICA

Després de la reunió de Solidaritat á Madrid, baix la presidencia d' en *Salmerón*, tots els calendaris que molts havien fet de que la Solidaritat no continuaria, s' han vist desfets, y molt al contrari la situació s' ha desvoirat, quedant tots en llivertat d' acció en lo que fa referencia al *vot* corporatiu per no constar en el programa del Tivoli.

En els Circols de *patriotes* de Madrid sembla ha dat molt que dir una *comedia* en la que sembla segons la premsa madrilenya, vulga provar el molt odi que 'ls catalans sentim á Castella. Elogiém la premsa que no ha fet ni una

protesta, puig no son mereixedors de aquesta, sols que deuriem haver de comprar per subscripció una Historia d' Espanya al *insigne autor* perquè 's veu que n' está fort.

No més que per fer constar la nostra protesta, per un fet tan bestial com l' assessinat del Rey y del Príncep del Estat germá de la península, mentém en nostra revista un assumpte com aquest que verdaderament fa quimera.

LA VALL D' ARÁN

Un temps, quan aquesta Vall estava sots la protecció paternal dels nostres Comptes-Reys que la regalaren ab privilegis, hi floriren en ella les arts y tingué dies d' esplendor. Avuy, els governs centralistes li han llevat els privilegis perquè tots els espanyols hem d' estar subjectes á unes mateixes lleys, la cosa més anti-natural y més anti-igualitaria del mon; y aquesta Vall, naturalment incomunicada, s' ha trovat separada d' Espanya. Llamentable es aquesta incuria del Estat Espanyol envers un tros que, com confessen els excursionistes que la visiten ó enginyers com En Reig que l' han estudiat, podria ser una riquesa, una maravella. Rahó que tenia aquell orador parlamentari que 'ls hi digué á la cara que 'l més gran separatista d' Espanya era l' Estat Espanyol, tot cantant himnes á la *unidad*.

En la vessant del Pirineu y overta per la part de Fransa que ab les seves carreteres y altres ventatges els hi fa les envejiques naturalment que 'ls aranesos se senten més francesos qu' espanyols. ¿Y no es una vergonya que per anar á la Vall d' Arán, sense passar per Fransa, de desde la capital de la seva provincia, Lleyda, s' hi hagin d' emplear tres dies, tants com per anar á Berlin, Londres ó Viena?

Quan la sentim anomenar aquesta Vall, recordém qu' es un tros de Catalunya que 'l Govern Espanyol ha tingut aborrit, incomunicat fins avuy que ab el ferrocarril en projecte, del Noguera Pallaresa, si 's fa una ben estudiada combinació de carreteres, vindrá á esser un centre comercial dels més forts de Catalunya, estroncantse per sempre la continua emigració á una altre patria, Fransa, perquè en la seva no hi trovaven la protecció que devien.

Recordém ab agraument á tants excursionistes que al fernos conceixer aques-

tes riques valls son el factor més prepotent de la cultura integral de Catalunya.

NOVES

La premsa local ha correspost á la nostra salutació del primer número cadascú á son estil: l' olimpich *Deber* ni nos ha ohído; la *Revista Olotina* encara no 'ns tracta tan malament com á la "Lliga" quan va voler correspondre á la invitació que l' esmentada societat li feu pera l' acte de la seva inauguració solemne; es el sistema de la casa y una manera com qualsevol altre de fer cultura. Aixís es que no 'ns podém queixar perquè pitjor podia haver sigut. De totes maneres gracies á tots.

Ara tindré un *fluvíol* que tocará per ell tot sol. Diu que será un fluvíol de ninots ó ab ninots que ballarán y que farán ballar y no sabém quantes coses més

Gloriós sant Ferriol
ballarem si Deu ho vol
y el que toca'l fluvíol ha perdut el tamborino y la carta de navegar. Si li trovém les dues coses les hi farém á mans sens ferli pagar res de troves.

Al donar compte de les simpaties ab que diferents periódichs han correspost al salut que 'ls endreçavem ho fem d' un modo particular respecte de la *Veu de Catalunya* que en la edició del 1.er d' aquest mes ens copiá alguns trossos que á dir veritat á n' ella mateixa hem de agrahir; puig convensuts com estém del sentit altament práctic, y orientació sanitosa de la *Veu* creyém que molt poden inspirarse en ella, els qui treballen per l' engrandiment de Catalunya futura.

El diumenge últim, día del natalici del grau rey en Jaume d' Aragó y Catalunya ha sigut celebrat ab tots els tons sobre tot per la premsa de gran part de Espanya y Fransa.

La vetllada que diumenge 's celebrá á l' "Institut" va ser molt concorreguda, quedant tothom satisfet de l' ajustada interpretació de "A la lluna de Valencia". Un aplaudiment als aficionats.